

13.4.2020

VN/8272/2021
Julkisuus

Valtionavustus lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon vuodelle 2021 – Ilmoitus ja hakuohjeet koskien alueellisia lentoasemia.

1. Hakuilmoitus ja hakukierroksen tavoitteet

Liikenne- ja viestintäministeriö avaa tällä ilmoituksella hakukierroksen valtionavustuksista Finavia Oyj:n lentoasemaverkoston ulkopuolisten alueellisten lentoasemien ja lentopaikkojen toiminta- ja investointimenoihin.

Valtion vuoden 2021 talousarvion momentilla 31.10.31 on käytettävissä 900 000 euron määräraha alueellisten lentoasemien ja lentopaikkojen tukemiseen. Määrärahaa voidaan käyttää valtionavustuksen maksamiseen Finavia Oyj:n lentoasemaverkoston ulkopuolisten lentoasemien ja lentopaikkojen toiminta- ja investointimenoihin.

Tällä ilmoituksella käynnistettävällä hakukierroksella jaettavana on 900 000 euroa ja määräraha on suunnattu Finavia Oyj:n lentoasemaverkoston ulkopuolisille lentoasemille.

2. Sovellettava oikeudellinen sääntely

Vuonna 2017 on tullut voimaan muutos¹ Euroopan komission antamaan niin kutsuttuun ryhmäpoikkeusasetukseen². Muutoksen myötä pienten lentoasemien toimintatuki ja investointituki kuuluvat ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan, minkä vuoksi niistä ei enää tarvitse tehdä ennakoilmoitusta komissiolle, jos ryhmäpoikkeusasetuksen mukaiset ehdot täyttyvät. Ryhmäpoikkeusasetusta sovellettaessa riittää tukitoimenpiteen jälkikäteinen raportointi komissiolle. Komissio arvioi jälkikäteen tukitoimenpiteen lainmukaisuuden ja soveltuvuuden sisämarkkinoille.

Jos suunniteltu tukitoimenpide ei täytä ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisia ehtoja, niin tällöin tuki on ennakoilmoitettava komissiolle eikä tukea saa myöntää ilman komission hyväksyntää. Poikkeuksen muodostaa avustus ei-taloudelliseen toimintaan, jota ei tarvitse ilmoittaa komissiolle eikä siihen sovelleta ryhmäpoikkeusasetusta. Jos haetun tuen määrä on enintään 200 000 euroa, tuki voidaan myöntää myös niin sanottuna de minimis -tukena, jolloin tukea ei tarvitse ilmoittaa Euroopan komissiolle, eikä investointien osalta ole tarpeellista noudattaa 25 prosentin omarahoitusosuutta koskevaa vaatimusta. De minimis -tuen määrä yritystä kohden voi kuitenkin olla enintään 200 000 euroa yhteensä kolmen verovuoden aikana.

¹ Komission asetus asetuksen (EU) N:o 651/2014 muuttamisesta satama- ja lentoasemainfrastruktuurille myönnettävän tuen, kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen ja urheiluinfrastruktuurille ja monikäyttöiselle vapaa-ajan infrastruktuurille myönnettävään tukeen sovellettavien ilmoituskyynnysarvojen sekä syrjäisimmillä alueilla sovellettavien alueellisten toimintatukiohjelmien osalta ja asetuksen (EU) N:o 702/2014 muuttamisesta tukikelpoisten kustannusten laskennan osalta (N:o 1084/2017)

² Komission asetus tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (N:o 651/2014)

Toimintatuen osalta tulee huomata, että toimintatukea ei voi myöntää lentoasemille, joiden keskimääräinen vuotuinen matkustajaliikenteen määrä kahden tuen tosiasiallista myöntämistä edeltäneen tilivuoden aikana oli yli 200 000 matkustajaa. Lisäksi toimintatuen määrä ei saa ylittää toiminnasta aiheutuvien tappioiden ja kohtuullisen voiton kattamiseksi välttämätöntä määrää tukijakson aikana.

Tässä ilmoituksessa tarkoitettuihin valtionavustuksiin sovelletaan komission ryhmäpoikkeusasetusta³ ja erityisesti sen artikloita 1–12 ja 56 a, ja täydentävästi soveltaen valtionavustuslakia (688/2001). De minimis -muotoisena myönnettävään tukeen sovelletaan komission asetusta 1407/2013⁴ ja valtionavustuslakia.

3. Tukikierroksen tavoitteet ja hakemusten arviointi

Kyseessä on harkinnanvarainen avustus. Liikenne- ja viestintäministeriö käsittelee ja arvioi määräaikaan saapuneet hakemukset ja päättää avustusten myöntämisestä. Mikäli avustusmääräraha ei riitä kaikille hakijoille, avustus kohdennetaan hakemusten keskinäisen arvioinnin perusteella siten, mikä parhaiten tukee hakukierroksen tavoitteita.

Avustus on suunnattu alueellisten lentoasemien ylläpitoon ja kehittämiseen, mikä osaltaan tukee alueellisia yhteyksiä ja parantaa alueellista saavutettavuutta. Hakemusten arvioinnin painopiste on matkustaja- ja reittiliikenteen edistämässä ja niitä tukevissa toimenpiteissä. Avustuksen kohdentamisen arvioinnissa on otettu huomioon myös valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021-2032: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM018:00/2019>. Ministeriö on myöntänyt vuosina 2018 ja 2020 tukea Etelä-Suomen lentokentille. Tukia myönnettäessä on otettu huomioon eduskunnan 4.4.2018 antama lausuma koskien toimenpiteitä Malmin lentokentän korvaavien lentopaikkatoimintojen turvaamiseksi. Ministeriö myös seuraa jo myönnettyjen tukien vaikuttavuutta.

Myönnettävän avustuksen edellytyksenä on, että lentoasemalla on säännöllistä (toistuvaa) reitti- tai tilausliikennettä suomalaisiin tai ulkomaisiin kohteisiin tai kohteista.

Hakemusten arvioinnissa kiinnitetään lisäksi huomiota muun muassa seuraaviin seikkoihin:

- Harjoitettavan toiminnan taloudellisiin edellytyksiin ja kannattavuusnäkyymiin lähitulevaisuudessa sekä suunnitelmiin toiminnan kehittämiseksi.
- Lentoaseman nykyinen toiminta ja millaisia toimijoita lentoaseman toiminta palvelee.

Toimintamenojen osalta avustus on tarkoitettu yhden vuoden ajanjaksolle. Avustus on tarkoitettu tukemaan toiminnan kehittämistä, eikä osaksi hakijan toiminnan pysyvää rahoitusta. Investointien osalta kiinnitetään huomiota myös hakijan esitykseen

³ Komission asetus asetuksen (EU) N:o 651/2014 muuttamisesta satama- ja lentoasemainfrastruktuurille myönnettävän tuen, kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen ja urheiluinfrastruktuurille ja monikäyttöiselle vapaa-ajan infrastruktuurille myönnettävään tukeen sovellettavien ilmoituskyynnysarvojen sekä syrjäisimmillä alueilla sovellettavien alueellisten toimintatukiohjelmien osalta ja asetuksen (EU) N:o 702/2014 muuttamisesta tukikelpoisten kustannusten laskennan osalta (N:o 1084/2017)

⁴ Komission asetus (EU) N:o 1407/2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen

tarvittavan omaraahoitusosuuden kattamisesta. **Alueelliselle lentoasemalle myönnetään avustusta ensisijaisesti ei-taloudelliseen toimintaan ja sen edellyttämiin investointeihin. Avustusta ei ole tarkoitettu alueellisen lentoasematoiminnan suunnitteluun tai aloittamiseen vaan jo käynnissä olevan toiminnan jatkumiseen ja kehittämiseen.**

4. Hakuohjeet ja hakemuksen sisältö

Avustusta voidaan myöntää lentoaseman

- ei-taloudelliseen toimintaan,
- taloudelliseen toimintaan (toimintatuki) sekä
- investointeihin.

Ei-taloudellisella toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, joka tavallisesti kuuluu julkista valtaa käyttävän tahon vastuulle. Tällaisia toimintoja ovat lennonjohto, poliisi, tulli, palontorjunta ja toimet, jotka ovat tarpeen siviili-ilmailun suojelemiseksi siihen kohdistuvilta laittomilta teoilta sekä investoinnit, jotka liittyvät näiden toimien harjoittamisessa tarvittavaan infrastruktuuriin ja laitteisiin⁵.

Toimintatuen osalta tuen määrä ei saa ylittää toiminnasta aiheutuvien tappioiden ja kohtuullisen voiton kattamiseksi välttämätöntä määrää kyseisen ajanjakson aikana.

Investointien osalta tukikelpoisia kustannuksia ovat lentoaseman infrastruktuuriin tehtyihin investointeihin liittyvät kustannukset, mukaan lukien suunnittelukustannukset. Investointituen määrä ei voi ylittää 75 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista, jolloin loppuosa kustannuksista tulee kattaa muulla kuin julkisella tuella. Avustusta ei ole mahdollista myöntää takautuvasti eli ennen hakemuksen jättämistä syntyneisiin kustannuksiin.

Investointiavustuksen kohdalla hakijan pitää huomioida myös voimassa olevasta hankintasääntelystä aiheutuvat velvoitteet. Hankintalain mukaan mikä tahansa hankinnan tekijä katsotaan hankintayksiköksi silloin, kun se on saanut hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016, 5 §).

Mikäli hakija hakee tukea useammalle hankkeelle, tulee hakemuksessa selkeästi ilmoittaa priorisointijärjestys hankkeiden kesken.

Avustusta haetaan kirjallisesti liikenne- ja viestintäministeriöltä liitteenä olevalla hakemuslomakkeella.

Tukihakemuksesta tulee ilmetä selkeästi seuraavat seikat:

1. Hakijan/yrityksen nimi (myös y-tunnus) ja koko (pk-yritys vai suuri yritys⁶)
2. Tukikelpoiset kustannukset
3. Mihin kustannuksiin avustusta haetaan (avustus ei-taloudelliseen toimintaan, avustus taloudelliseen toimintaan, avustus investointeihin)

⁵ Euroopan komission suuntaviivat valtioneuvoston lentoasemille ja lentoyhtiöille (2014/C 99/03)

⁶ Yritysluokkien määrittelyssä sovellettavat raja-arvot ja säännöt löytyvät komission asetuksen 651/2014 (muutettuna asetuksella 1084/2017) liitteestä 1

4. Investointituen kohdalla kuvaus hankkeesta, mukaan lukien toimenpiteiden alkamis- ja päättymispäivä sekä investoinnin käyttöikä
5. Tuen kohteeksi esitetyn hankkeen/toiminnan sijainti
6. Luettelo hankkeen/toiminnan kustannuksista sekä alustava kuvaus mahdollisen hankinnan toteuttamisesta ja aikataulusta.
7. Muu mahdollinen hakemuksen kohteena olevaan toimintaan kohdistuva julkinen tuki tai avustus (esim. kuntien myöntämä tuki tai rahoitus)
8. Tarvittavan avustuksen määrä ja investointien kohdalla myös oman rahoituksen osuus (julkisen tuen määrä investoinneissa voi olla enintään 75 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kustannuksista)
9. Tilinumero, jolle mahdollinen avustus toivotaan maksettavan
10. Hakemuksessa on ilmoitettava sähköinen yhteystieto, johon päätökset sekä muut tiedot ja tiedustelut toimitetaan. Ilmoittamalla sähköisen yhteystiedon, hakija hyväksyy päätösten ja muiden tietojen ja tiedustelujen toimittamisen sähköisesti.

Hakemuksen liitteeksi tulee liittää toimijan tilinpäätös edelliseltä vuodelta sekä liiketoimintasuunnitelma tai muu vastaava suunnitelma toiminnan kehittämisestä lähivuosina. Hakemuksessa tulee myös selvittää lentoaseman nykyistä toimintaa ja operaatio-/matkustajamääriä sekä tiivis kuvaus toiminnasta ja sen kehityksestä vuosina 2018–2020. Hakija voi liittää hakemukseen myös muita tärkeäksi katsomiaan liitteitä.

On hyvä huomata, että EU-oikeudellisesti katsottuna pk-yrityksenä ei voida pitää yritystä, jonka pääomasta tai äänimäärästä vähintään 25 prosenttia on yhden tai useamman yksin tai yhdessä toimivan julkisyhteisön tai -laitoksen hallinnassa. Tällöin kyse on siis suuresta yrityksestä.

Hakijan tulee hakemuksessaan vahvistaa, että hakija ei ole taloudellisissa vaikeuksissa⁷ tai insolvenssimenettelyn kohteena eikä myöskään valtiontukia koskevan takaisinperintämenettelyn kohteena (niin sanottu degendorf-sääntö).

Hakija voi jättää vain yhden hakemuksen lentoasemaa kohden. Mikäli yhdelle kentälle kohdistuu useamman hakijan hakemuksia, priorisoidaan hakemukset sen mukaan, mikä parhaiten tukee tukikierroksen tavoitteita.

Hakemukseen tulee liittää kaikki pyydetyt selvitykset ja asiakirjat. Selvitysten tai asiakirjojen puuttuminen voi johtaa hakijan sulkemiseen pois hakumenettelystä. Lisäksi hakumenettelyn ulkopuolelle voidaan sulkea pois hakijat, joka on selkeästi vääriä tietoja.

Liikenne- ja viestintäministeriö varaa oikeuden tarkastaa kaikilta tarjoajilta mm. mahdolliset kirjoitus- tai laskuvirheet tai muut vähäiset puutteet. Tarkastamisella ei kuitenkaan anneta hakijoille mahdollisuutta parantaa tai olennaisesti muuttaa hakemustaan.

5. Asiakirjojen julkisuus

⁷ Taloudellisissa vaikeuksissa olevan yrityksen määritelmä on määritetty komission tiedonannossa suuntaviivoista valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen (2014/C 249/01) kohdassa 2.2.

Hakemusasiakirjojen julkisuudesta säädetään valtionavustuslaissa sekä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Hakijan on merkittävä toimittamaansa hakemusaineistoon selkeästi, mitkä tiedot se katsoo kuuluvan liike- ja ammattisalaisuuden piiriin ja erotettava nämä tiedot selvästi muusta hakemusaineistosta.

6. Hakemuksen toimittaminen

Hakemukset liitteineen tulee toimittaa viimeistään 7.5.2021 kello 16.15. mennessä osoitteeseen Liikenne- ja viestintäministeriö, kirjaamo, PL 31 00023 VALTIONEUVOSTO tai sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@lvm.fi. Kirjaamon käyntiosoite on Eteläesplanadi 16, Helsinki.

Hakemukseen pyydetään merkitsemään asian viitenumero VN/8272/2021. Hakemuksen liitteineen voi toimittaa suomen- tai ruotsinkielisenä.

7. Lisätietojen pyytäminen

Hakija voi hakuaikana pyytää lisätietoja sähköpostitse lähettämällä kysymykset osoitteeseen emmi.nykanen@lvm.fi ja konsta.luukka@lvm.fi. Otsikkokenttään merkitään "Valtionavustus lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon vuodelle 2021". Kysymykset ja hakijan vastausosoite on lähetettävä 23.4.2021 klo 16.00 mennessä.

Vastaukset kysymyksiin toimitetaan määräajan jälkeen saman sisältöisinä ja anonymisoituna kysyjästä riippumatta kaikkien saataville hakuilmoituksen yhteyteen liikenne- ja viestintäministeriön internetsivuille.

8. Päätökset ja niistä ilmoittaminen

Hakemusten käsittelyn jälkeen liikenne- ja viestintäministeriö ilmoittaa hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä lähettämällä päätöksen sähköpostitse hakijan hakemuksessaan ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Liikenne- ja viestintäministeriö myös julkaisee kaikki päätökset myöhemmin internetsivuillaan.